

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO — danes vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8 zjutraj, ob ponedeljkih ob 10 do-
 polne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu
 mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto
 mesečno K 2.00, polletno K 10.00, četrtletno K 5.00,
 letno K 17.00. Za inostranstvo celoletno K 30.00.
 Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8.
 Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu.
 Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne
 vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmi-
 nice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem
 oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti ramko.
 Telefon številka 303.

„Jutro“ in tržaško Slovenstvo.

Ko je začelo „Jutro“ izhajati, je bila oficijalna slovenska javnost v Trstu jezna in je napovedala „Jutru“ takoj boj kot — ne sicer javno, v „Edinosti“, ali na kakem shodu, ali v „Balkanu“, kjer se shajajo „merodajni“, se je tako sklenilo in „Edinost“ se je čuvala da ne bi imenovala imena „Jutro“, ki je vzbujalo pri „merodajnih“ tako neprijetne občutke.

Gospodje v „Balkanu“ so pač instinktivno čutili, da bo igralo „Jutro“ še veliko vlogo tudi v tržaškem javnem življenju, s katerim so se drugi slovenski listi prav malo pečali in so prepuščali Trst in Istro popolnoma „Edinosti“, ki si je prisvajala monopol v teh krajih. Gospodje se niso motili in danes morajo računati z „Jutrom“ kot z močnim faktorjem, ki ima tudi v Trstu velik vpliv.

Slovensko tržaško ljudstvo je pa sprejelo „Jutro“ z odprtimi rokami in z ono odkritosrčnostjo, s katero je tudi „Jutro“ prišlo k njemu kot resnično narodni organ in kot branitelj tlačenih in zatiranih, kot list, namenjen širokim ljudskim slojem, za katerega pravice in koristi se hoče tudi bojevati. Zato je danes „Jutro“ v Trstu tako razširjeno in priljubljeno, kot bi izhajalo v Trstu, zato dobivamo ravno iz ljudskih krogov tržaških toliko dopisov, ki v „Edinosti“ — ne bi našli prostora.

Dejstvo, ki se ne da utajiti, je, da se v Trstu prav bujno razvija ravno tako frakarstvo, kot se je razvilo v drugih slovenskih krajih in da se prejšnja, odkritosrčna, demokratska tržaška slovenska politika vedno bolj umika — pred diplomacijo gotovih krogov iz „Balkana“. To pa ljudstvu ne ugaja, ono je v bojih zelo postrvovalno, naravnost idealno-navdušeno in zato ga boli diktatura voditeljev, ki zahtevajo — sklicuje se na svoje zaslugе — brezpogojno zaupanje in disciplino, češ, vse ni za javnost.

Tržaško slovensko ljudstvo s takimi razmerami ni in ne more biti zadovoljno, ono se noče zadovoljevati s tem, da sodeluje v javnem življenju samo kot število pri volitvah, ampak hoče sodelovati in biti vpoštevano tudi tam, kjer se določa smer politiki tržaških Slovencev, tam, kjer se — kakor se je izrazil dr. Rybář na nekem shodu — politika „dela“.

Ta zahteva je popolnoma in v vsakem oziru opravičena, ker kakorkoli je zaupanje ljudstva do svojih voditeljev lepa reč, je še lepša reč — kontrola njihovega delovanja, kontrola, ki je tržaški voditelji ne vidijo radi.

Ne rečemo, da smo z dr. Rybářem in dr. Gregorinom nezadovoljni. Nasprotno, mi vemo dobro, da sta ta dva moža že veliko storila in verujemo, da storita tudi v bodoče, ali tudi ona imata svoje napake, ki moramo opozarjati na nje — v interesu tržaškega Slovenstva.

Trst je najvažnejša slovenska postojanka, o tem smo trdno prepričani tudi mi in ne samo voditelji tržaških Slovencev in ravno zato posvečamo Trstu vso pozornost, ki jo on zasluži. V Trstu so pa tudi posebne razmere, njegovo slovensko prebivalstvo pripada gotovo z devadesetimi odstotki delavskemu razredu, na kar bi se moralo v prvi vrsti povsod in vedno ozirati in zato je vsako frakarstvo, ki je pri takem narodu kot smo Slovenci, sploh pravi nonsens, v Trstu — pravi greh.

Slovenci nismo le majhen, temveč v glavnem tudi ubog narod, narod malih posestnikov, obrtnikov in delavcev, brez velike trgovine in industrije in brez močnega meščanstva in pri takem narodu je mogoča demokratska politika v najširšem pomenu te besede in kdor ni na Slovenskem ljudski, ta niti naroden ni in ne more biti.

Tržačani so nam bili tudi v tem oziru do najnovejšega časa lahko vzor in tudi danes še je slovenska politika v Trstu še najbolj demokratska in potemtakem tudi najbolj narodna, ali ta ljudska, demokratska tržaška politika se je začela v zadnjem času — kakor smo že omenili — polagoma umikati pred visoko diplomacijo nekaterih voditeljev, ki so postali „diplomati“ takrat, ko so prišli — v državno zbornico, istočasno se je pa začelo razvijati frakarstvo in začelo izogibati „Narodnega doma“, ki bi moral biti v pravem pomenu besede ljudski dom.

Te napake se lahko maščujejo, tržaško Slovenstvo bi imelo od njih lahko veliko škodo, kar vidimo iz mnogih dopisov in pisem, v katerih se tržaško ljudstvo pritožuje radi teh razmer in ker nam je do tega, da tržaško Slovenstvo napreduje, opozarjamo na te napake, ki naj se popravijo, dokler je še čas. Mi ne moremo podirati in razdirati in kdor nam insinuirata take namene, ta nam dela hote ali nehoti krivico, ali „Jutro“ je slovenski, ne ljubljanski, ali morda krajski list in hočemo zasledovati javno življenje v vseh krajih, kjer Slovenci živijo in noče priznati „Edinosti“ in nobenemu drugemu listu nikakega monopola, ker s tem bi priznalo — nezmotljivost. Te pretenzije pa menda niti tržaški vodilni krogi nimajo, da bi se jih moralo smatrati za nezmotljive.

Iz slovenskih krajev.

Iz Žirov. (Klerikalni shod pri „Petelinu“).

Volitve Žirovcem so že raspisane, voliti nam bode zdaj nove župane. Kaplan ta debeli tako govori: „Klerikalce odločne volite mi vsi. Kdor je proti nam, ta vsak je proklet, vsak klerikalec pa dober je in svet. V boj le odločno vsi pohitimo, liberalce, mokače vse podušimo.“

Kdor volil bo z nami je dober kristjan, če tudi se laže, slepari vsak dan. Volite, volite katoliške može; ki se plazijo v farovž in z nami drže. Za vero največje boste delo storili, in zato zaslužnje neskončno dobili.

Kaplan sam pri sebi si misli: Oj tepci neumni tako prismojeni ste kakor ste brumni. Vsi popi, vsi farji smo Vaši sleparji; najljubši so nam Vaši darovi in denarji.

Kaj mar nam blagor in sreča je vaša, da je bisaga le polna in puščica naša. Da mi le ostanemo pri Vas gospodari in Vaši pastirji, duševni sleparji.

Proti poslušalcem glasno: Kdor pa bo volil nasprotnike naše, mu ne pomaga molitev ne post in ne maše.

Njega sodnik bo na fračico djal, ga z jezo veliko v dno pekla zagnal. Brezverec največji Poljanček je Tine, ne volite vsaj njega, največje zverine. A drugi podobni so brati njegovi, nasladi, pregrehe le njih so bogovi.

Sam pri sebi tiho: Saj mi smo še hujši brezverci, še večji,

nebesa vsi vidimo v zemeljski sreči. Kuhinja dobra, nebeska so vrata, in čašica polna, in Micika zlata. Ljubezen in cvetje najlepših deklet, o to so nebesa, najslajši je med. V nebesa veruje naj „Čik“, „Kralj“ in „Gantar“ nikdar pa prebrisan verjel ne bo far.

Glasno:

Če boste volili katoliške može, vam davek bo zmanjšan, se podpre dobe.

In kjer so po hribih zdaj ozke steze, se potem pokazale bodo bele ceste. Še druge dobrote se vam bodo delile, vse težnje in želje se vam izpolnile.

Pri sebi:

Kaj mari nam Vaše so steze in ceste, kaj to če postrani frčite al greste. Nam gre se za novo in krasno župnišče, ki ob enem je naše največje svetišče. Nam gre se za vladu, za moč in oblast, za naše uživanje, radost in slast. Kaj mar nam trpljenje in Vaše gorje, da se le naši trebuh redi.

Glasno:

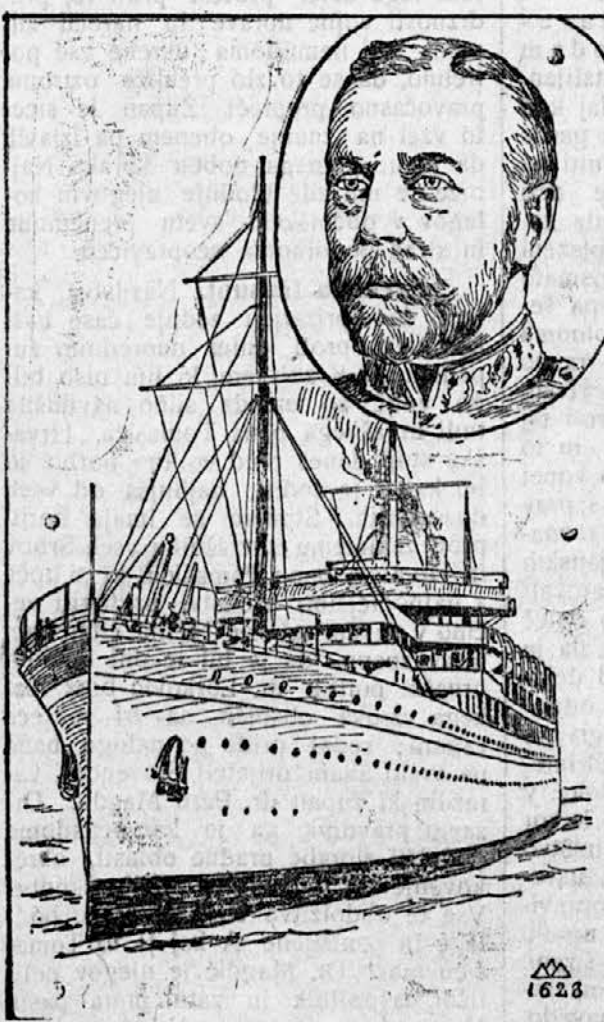
Tako zdaj za danes smo že dokončali, in menim, da vsi ki ste tukaj se zbrali; boste volili tako da za Vas in za bero prav bo.

Sam s seboj:

E kaj vera; bera, bera! ta je nam najljubša vera. Če bodo backe izvolili nam jo bodo pomnožili. To bo radost in veselje, izpolnjene vse naše želje.

Poslušal in zapisal žirovski

Bav-bav.

Angleški kralj Jurij V.

Angleški kralj Jurij V. pojde te dni v Indijo na ladji Medina, da se mu v glavnem mestu Indije poklonijo indijski velikaši. Pripravljajo se velike slovesnosti; cela Anglija se živo zanima za to potovanje, ki naj živo pokaže, da se angleško gospodstvo razprostira po vsem svetu. Celih 300 milijonov angleških podanikov pričakuje svojega kralja v kraljestvu, ki je večje nego vse kolonije vseh evropskih držav skupaj.

Naša slika kaže angleškega kralja Jurija V., ki je nastopil vladu po smrti svojega očeta Edvarda VII. leta 1909. Kronanje Jurija V. se je vršilo šele letos po leti v Londonu v starodavni westminsterski katedrali v velikanskem sijaju. — Dalje kaže slika ladjo Medino, na krovu katere bo kralj Jurij V. odplul v Indijo.

polne veselosti in smešnosti v brumni zakonski dvojici: Črviček in Ursula, Špela in Pepe, v prizoru, kjer nastopajo pacienti, manj in bolj bolni, stopa v ospredje duhovnik, v prizorih, kjer nastopata Kremen in Kremenovca, preide igra skoro v žaloigro; celo igro sploh pa preveva usmiljenje do siromakov, iskrena želja jim pomagati in ublažiti njih bedo.

„Prosim lepo, prosim lepo za deco zlato prosim; zato pa naj število prodanih vstopnic bo obilo!“

Brat Martin.

Od Kolpe. Ker se je pripetilo nekoliko požarov in tatvin je ljudstvo ob Kolpi kar pobesnelo. Ko se stori mrak, je že vse na nogah. To kričijo, razbijajo, streljajo, kot pred Tripolisom. Celo noč ni miru. Gorje tujcu, ako bi prišel slučajno po noči v selo. Gotovo ga pobijejo. Sinoči so po Vinici s puškami in s koli lovili nekega tujca in k sreči je odnesel še zdrave pete preko mosta. Vsak tujec, posebno če je bolj slabo oblečen, se smatra za požigalca. Vse je oboroženo s puškami, z bodali in s samokresi. Nič ne pa se ne gane, da bi se ljudstvo umirilo. Prosimo višje oblasti, da store temu početju konec in da zavlada zopet nočni mir, dokler ne pade kakšen nesrečni tujec v mlako krvi. Kako je ljudstvo razburjeno se vidi lahko iz slučaja, ki se je dogodil na Hrvatskem pri Metliki in pretečeni teden onstran Kolpe pri Vinici. Kmetje so napravili pogon in dobili neki njim sumljivi individuum na Lujzenski državni cesti, na katerega so pričeli

Toda že se je Altieriju vrnila hladnokrvnost; izpregovoril je s povzdignjenim, razločnim glasom:

— S svojimi oficijji vred se štejem srečnega, da se udeležimo ob strani vaše visokosti krasne ceremonije, ki se vrši današnji dan . . .

— Ceremonija, je odgovoril Foscari, bo v resnici krasna, ker ji bodo prisostvovali tako vrli može, kakor ste vi in vaši oficijji. Hvala vam iskrena, gospod generalni kapitan . . .

Prihod duhovščine, ki se je pojavila takoj nato, je obrnil misli navzočih drugam, da niso ugibali, kakšne zlovesče postranske pomene bi utegnile imeti besede, izpregovorjene na obeh straneh.

Za duhovščino so po vrsti pozdravili Foscarija zastopniki raznih državnih institucij.

Dočim so se vršile te formalnosti, je ceremonijar sestavljal spreved in postavljaval slehernega na njegovo mesto.

Samo Altieri je bil izjema.

Dož je izrazil naravnostno željo, da ostane pri njem. V trenutku, ko so se zaključevale te priprave, so na vso moč zazvonili zvonovi pri Sv. Marku.

Slavnostni spreved se je premaknil ter se napotil nizdol po velikih stopnicah.

Ko so stopili na trg Sv. Marka, so heralti, oblečeni v škrlatno svilo, bogato obšito z zlatom, zatrobili triumfalno koračnico, tristo duhovnikov, vikarjev in kanonikov, s škofovim koadjutorjem na čelu, je začelo prepevati obredne pesmi, ogromna množica ljudi je zabučala v navdušenih klicih, in sredi tega sijaja, sredi tega teatralnega aparata je koralak Foscari, resno in svečano, z dvignjeno glavo, trdimi očmi in roko pripravljeno, da izdere meč iz nožnice.

Eden izmed služabnikov, ki sta nosila vlečko njegovega plašča, se je nemirno oziral zdaj na Foscarija, zdaj na Altierija. Ta sluga je bil Gvido Džennaro, policijski načelnik.

Polovica poti iz doževske palače do Lida se je vršila brez vsake motnje.

Množica je kričala. Altieri se je pomenljivo spogledaval s svojimi sozarotniki, Foscarijevo lice je sijalo. — Narod je bil zanj.

(Dalje.)

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Palača je bila v tem trenutku polna hrupa.

Veliki dostojanstveniki, civilni in cerkveni, oficijji, člani Desetorice in tajnega sodišča in vsi višji državni uradniki so bili tukaj zbrani, veliki ceremonijar je že odkazoval slehernemu mestu, ki naj ga zavzame.

Tudi Altieri je bil tu.

Miren, hladnokrven, včasih celo z usmevom na licu, je dal zarotnikom zgled brezskrbne smelosti.

Bil je eden izmed tistih redkih med to množico nemirnih obrazov, ki so si bili ohranili vso hladnokrvnost.

Altieri je izgraval z obupom svojo poslednjo karto. In to mu je dajalo isto neustrašenost kakor Foscariju.

Velik dan je bil že zunaj.

Zarotniki in doževi pristaši so se opazovali med seboj kakor prežeci volkovi, dasi so govorili zgolj o postranskih rečeh.

Tuintam je nastalo nenadno molčanje, podobno tistim težkim tišinam, ki nastajajo v naravi pred bližnjo nevihto.

In nato se je mahoma obnovil razgovor, še živahnejši, družec se s smehom, ki je prikrival notranjo tesnobo.

Izkratka, množica je nudila isto lice, kakor na dan Leonorine in Rolandove zaroke.

Pod enakimi sijajnimi oblekami so rožljali isti oklepi, pod pestro svilo iste verižne srajce, pod praznično veselostjo so se oglašale iste zamolkle pretnje.

Samo narod. zunaj na ulicah, je molčal.

Toda to molčanje je delalo splošno tesnobo še neznosnejšo.

Naenkrat se odpro velika vrata, ki so vodila iz te sobane v posvetovalno sobano.

Ista vrata, skozi katera je pred leti izginil Roland, ozrši se še enkrat na Leonoro, s pogledom, polnim zaupanja.

Prikazal se je dož Foscari v velikem ornatu, s krono na glavi, z vojvodskim plaščem na ramah in opasan z mečem, ki se je tako iskril od drugega kamenja, da se je zdel izrezan iz enega samega demanta.

Dva lakaja sta nosila vlečko ogromnega plašča.

Spreddaj je koralak caremonijar.

Za njim šest palačnih slug.

Neposredno za Foscarijem zopet šest slug.

Nato so sledili dostojanstveniki doževе hiše, spremljani istotako od slug.

In nazadnje štirideset orjaških halepartirjev.

Foscari je stopal z veličastnimi koraki.

Dvanajststotica heraltov ga je pozdravila s kratko fanfaro. Vstop Foscarija v okvirju nezasičeno bogastva kostumov, roko optro krepko na ročnik meča, slavo pokoncu, v očeh sijaj samozavesti, je napravil nepopisen vtis.

Doževi prijatelji so ga pozdravili z navdušenimi vzkliki.

Zarotniki so molčali.

Toda Altieri je zaklical s krepkim glasom:

— Živel dož!

Masa zarotnikov je razumela svojega poglavarja, da se je s tem ognil neizogibnosti, pokazati Foscariju simpatijo, in ga vendar takorekoč pozdravil: zaorila je z glušečim truščem:

— Živel dož!

A tudi Foscari je razumel . . .

Kajti oči vseh mož, ki so bili dvignili ta krik, niso zrle nanj, nego na generalnega kapitana.

Heralti so zopet zatrobili.

Nato je ceremonijar zamahnil s svečano gesto, in težko molčanje je zavladalo nad zborovanjem.

Člani sveta Desetorice so šli dožu naproti in se mu poklonili.

— Pozdravljeni, je odgovoril Foscari, verni čuvarji naših zakonov, upanje zvestih, strah in groza izdajalcev . . .

Izgovoril je te besede s tako čudnim tresljajem glasu, da je Altieri, ki je tudi prihajal k njemu, osupnil in prebledel, dočim so zarotniki, stisnjeni v gručo, segli nehoti po ročnikih svojih bodal. Malo je manjkalo, da ni prišlo že v tem trenutku do spopada.

streljati. Zadel sta ga dva strela. K sreči je le lahko ranjen. Na Hrvaškem straži ob Kolpi sedem orožnikov in vlada je razpisala na požigalno glavno 1000 K. Odvzela je tudi ljudem puške in samokrese ter strogo prepovedala po noči streljati. Da ima strah pri našem ljudstvu še zelo velike oči se samo ob sebi razume. Zato si pripoveduje vsakojake bajke in laži, ki jih trosijo lažnjivi ljudje. Zadnji čas je, da se ljudstvo umiri, ako ne, bo lahko nastala prava pravcata anarhija.

Iz Trsta. Delavska zavarovalnica proti neizplačam v Trstu. Na to skozinsko italijansko gnezdo v Trstu se malokdaj kdo spomni. Zato pa tudi dela ta garda kakor hoče, in se ne ozira niti na levo niti na desno, ampak se drži strogo svoje trikolore in menda komaj čaka, da bode zlezla v blaženi italijanski raj živa s tisto kosmato dušo. Naše c. kr. namestništvo pa seveda sekundira tej gardi popolnoma po volji. Znano mi je, da je ravno visoko c. kr. namestništvo v Trstu sprejelo že toliko pritožb proti tej zalegi v ulici Valdirivo št. 40, in to od raznih strani, a pritožbe so zopet vandrale od 'koder so prišle s prav malicijozno zavitim poročilom ravnateljstva vzdrževalnice 54 italijanskih duš, ne pardon, delavske(?) zavarovalnice proti neizplačam. In še tako daleč se je to ravnateljstvo spozbilo, da je na neko opravičeno pritožbo 53 delodajalcev na c. kr. namestništvo odgovorilo, da pri tej pritožbi igra glavno vlogo neki uradnik, ki bi bil rad imenovan za zastopnika zavarovalnice v dotičnem okraju. Seveda je šlo, kakor vselej, tudi to pot c. kr. namestništvo v Trstu tej gardi na lim in ni ukrenilo ničesar potrebnega, da se opravičeni pritožbi oziroma prošnji ugoditi. Toliko kar se tiče pritožb s te strani. Imajo pa ti italijanski mogotci na račun delavcev še drugo grdo navado, namreč, da se njim dopade zelo slovenski in hrvaški denar, a jezik seveda ne. Ta jim pa smrdi kakor hudiču blagoslovljena vda. Z delavci se postopa kakor z berači, ki pridejo tja prosit miloščine, a ne kakor z ljudmi, ki to golazen hrani, in če pride po kaj, pride vedno po svoj trdo zaslužen denar, ki ga potrebuje v slučaju bolezni in nesreče. V teh slučajih narulijo naše delavce v italijanskem jeziku in če kak ubog trpin odgovori, da ne zna italijanski, mu zabrusijo v obraz, da se pri delavski zavarovalnici v Trstu govori samo italijanski jezik. Če je to res, namreč, da se govori samo italijanski, bode gotovo vedelo najbolj visoko c. kr. namestništvo v Trstu in bo gotovo tako galantno, da bo ti italijanski vzdrževalnici, pardon delavski zavarovalnici povedalo, da se v dosedaj še avstrijskem Trstu govori in uraduje tudi v slovenskem oziroma hrvaškem jeziku. Povedati bi tudi moralo ti gospodi, posebno pa zdravniku, da žive oni od delavcev in ne delavci od njih. Če so pa njim neitalijanski jeziki tako zoprni, naj se pa izvolijo potruditi čez mejo v njih blaženo deželo, kjer jih bodo sedaj gotovo znali dobro vporabiti, če ne za drugo pa za "kanonenfuter". Trst bo de lahko izhajal brez njih, oni pa gotovo ne brez Trsta. Kaj ni tako gospod ravnatelj "Colcuc"?

Prizadeti.

DNEVNE VESTI.

Ti ubogi Nemci. Menda res ni dežle na svetu, kjer bi bili Nemci bolj zatirani, kakor v naši srečni Avstriji. Vlada nima nikdar denarja za razne nemške kulturne zavode, dočim meče vsako leto milijone in milijone

za slovanske šole, pardon za jadranjske barke, ki so baje velikanskega pomena posebno za razvoj Jugoslovancev. In sedaj se je Nemcem zopet pripetila strašna nesreča. Mesto Solnograd je v velikanski nevarnosti. Takaj pride namreč mesto dosedanjega 59. nemškega pešpolka 75. pešpolk, ki ima dve tretjini čeških vojakov. Nemci se radi tega boje, da izgubi Solnograd samonemški značaj in da bo radi tega invazija Čehov vedno bolj naraščala. Občinski svet solnograški je sklenil radi tega oster protest proti tej predrznosti vojne uprave in naročil županu, naj nemudoma ukrene vse potrebno, da se to zlo prekliče oziroma pravočasno prepreči. Župan je sicer to vzel na znanje obenem pa izjavil, da tu ne pomaga noben korak. Najbrže se mu zde blodnje njegovih kolegov v občinskem svetu preneumne in strah popolnoma neopravičen.

Exempla trahunt. Nasilstva, katera so vzpirjali zadnje čase naši klerikalci proti onim naprednim županom na Kranjskem, ki jim niso bili po volji, so menda silno navdušila tudi hrvaškega bana Tomašiča. Hrvaška stoji danes pred volilno borbo, ki bo kakor je soditi, najhujša od vseh dosedanjih. Stranke se imajo boriti proti zakletemu sovražniku vseh Srbov in Hrvatov, banu Tomašiču, ki si hoče z najpogostejšimi sredstvi pridobiti večino v novem saboru. Našim čitateljem je že znano, da je bil te dni ugledni hrvaški politik dr. Lorković brez vsakega vzroka obsojen na tri mesece zapor; sedaj pride po nalogu bana na vrsto znani prijatelj Slovencev, varadinski župan dr. Pero Magdič. Državni pravdnik ga je kar nenadoma obdolžil zlorabe uradne oblasti, obkrovanje in lahke telesne poškodbe. Vse te obdolžitve so brez vsake podlage in izmišljene. A kaj je to Tomašiču mar! Dr. Magdič je njegov politični nasprotnik in zato mora pasti. Namen bana je jasen. Vsled izmišljenih obdolžitev bo dr. Magdič odstavljen kot župan v Važdinu, da bodo imeli vladni organi in podrepaniki potem bolj proste roke. Pa pravijo, da živimo v ustavni državi.

Prijatelj delavskih slojev. Včeraj se je pri draginjski debati oglašil k besedi tudi slovenski klerikalec dr. Kerk, ki povsod nastopa kot neomejen prijatelj delavskih slojev. Seveda mu danes tega že nihče več ne verjame. Kerk je namreč na Dunaju eden najbolj vnetih zagovornikov veleagrarnih interesov in kot tak je nastopil tudi včeraj v zbornici. Draginjska predloga mu ne ugaja, ker ne čuti draginje in se kljub isti vedno bolj redi. Delavski in meščanski sloji ne potrebujejo po njegovem nazoru cenenege mesa, zanje je kakor se je izrazil šentjakovski župnik dober močnik in krompir. Čisto razumljivo je, da je Kerk nastopil tudi proti kartelom, da navali peska v oči svojim volilcem. Seveda bo mož, ko bo prišel zopet v Ljubljano, za bavljal čez veleagrarce, da se bo kar kadilo in klerikalni backi bodo zopet potolaženi. Vprašanje je le, če bo to dolgo trajalo.

Značilno je. V notici "Strah pred Tomašičem" poroča "Slovenec", da je Tomašičeva stranka narodnega napredka na svoji konferenci sklenila, da more v njo pristopiti in na njenem programu kandidirati — vsak kdorkoli hoče, brez vsakega ozira na politično prošlost. S tem se odpirajo vrata izvornim hrvaškim domovine, ambicioznim mogočnikom, katerim rastejo skomine za mandati. Nato pristavlja "Slovenec": "Značilno je, da stoji na čelu volilnega odbora Tomašičeve Stranke narodnega napredka dva hrvaška katoliška škofa: Krapac in Švinderman." Res zelo značilno! Značilno

posebno zategadelj, ker se tu jasno vidi, v kaki družbi se nahajajo najraje katoliški škofje. V stranki torej, ki reflektira na vse izvrške hrvaške domovine, sedita tudi dva katoliška škofa. Imenitno. Krapac in Švinderman sta popolna bratca ljubljanskega škofa Jegliča.

Thomova "Morala" ne da mirno spati "Slovenčevemu" kritiku. Pripomniti je, da je to prva letošnja "Slovenčeva" kritika sploh o kaki dramski predstavi v našem deželnem gledališču. Če misli samo zabavljati in s svojega visoko "moralnega" (lucus a non lucendo) stališča metati ravnateljstvu polena pod noge, najraje kar precej nehal! Ali se klerikalci čutijo prizadete ali kaj, da jih Thomova "Morala" tako bode v oči? Seveda hinavščina, bodisi taka ali drugačna, se ne sme razkrivati in bičati, kajti klerikalci ji stojijo zelo blizu. Naj se gospodje le pomirijo, saj oni tako ne obiskujejo deželnega gledališča, tistemu občinstvu pa, ki hodi vanj in ga podpira, je stvar zelo ugajala.

Cerkev v Spodnji Šiški in franciškan. Občani v Spodnji Šiški nečejo o načrtih franciškanov za novo luksurično cerkev ničesar slišati. Pravijo: "Kdor če v cerkev, pa naj gre v Ljubljani!" — Ljubljanski franciškanji so mislili, da so Spodnješiščani ljudje tako kratkovidni, da ne vedo, kam franciškanji merijo s svojim načrtom! Franciškanji bi poslali lahko vsako nedeljo dva kaplana maševat v Spodnjo Šiško za plačilo, pa jim niso duše nič pri srcu. Le cerkve, farovže, denar pa — komando bi radi imeli. Zdar lahko zapojemo: Naš up je šel po vodi, le jadravimo za njim!

Občinske volitve v Kostanjevici. Pri občinskih volitvah v Kostanjevici so vsled neznosnega terorizma in sleparij zmagali v vseh treh razredih kandidati klerikalne stranke. Dosedaj je bilo to mesto v naprednih rokah. V klerikalnih rokah se nahajajo sedaj sledeča mesta: Kamnik, Višnja gora, Črnomelj in Kostanjevica. Višnjo goro in Črnomelj so imeli tudi že poprej v rokah. Kakor čujemo, vložijo kostanjeviški naprednjaki proti tem volitvam rekurz.

Poraz nemških nacionalcev v Gradcu. V sredo so se vršile v Gradcu dopolnilne občinske volitve v tretjem razredu. Dosedaj so v tem razredu imeli vedno večino nemški nacionalci. Toda v sredo so na vsej črti zmagali kandidati socialistične stranke, ki so dobili nad 400 glasov več kakor nacionalci. Nemško-nacionalna večina izgubi radi tega tri glasove v občinskem zastopu. Rezultat volitev je nacionalce zelo poparil.

Mesečnik "Slovan" postaja vedno bolj hrvaški — se nam pritožuje neki naročnik "Slovana". "Čudno se nam zdi" — pravi ta gospod — "zakaj sprejema urednik "Slovana" hrvaške produkte (nam se pa ne zdi nič čudno; op. ured.), saj "Slovan" ni hrvaški mesečnik, ampak slovenski. Tudi sicer ni kazal "Slovan" letos nobenega napredka, par meglenih novel, to je bila vsa njegova vsebina. Pripeljal je doslej niti ocene Macharjevega "Rima", dasi je imel prostora za različne malopomembne stvari. Naj opusti "Slovan" svojo narobe-iliščno in objavlja samo slovenske spise, sicer ne maram biti več njegov naročnik."

Iz pisanje slovenskega gledališča. V soboto se vzpizori izvirna opera "Ksenija" Viktorja Parme z gđ. Šipankovo, gđ. T. Thalerjevo, gosp. Kramperjo in g. Novakom. Nato prvič operna noviteta "Suzanina tajnost" Ermana Wolfa Ferrarja. Ta opera je fingraciozno umetniško delo razkošne melodike in genialne originalnosti. V 18 mesecih se je igralo na več kot

100 odrih. Povsod z izrednim uspehom. Glavno vlogo ima orkester; jako težki vlogi grofa in grofice pojeta gđ. Šipankova in g. Novak; slugo igra g. Horsky. — V nedeljo popoldne ob 3. uri narodna pravljica "Kralj Matjaž" (za lože nepar) pri znižani vstopnini. Ta predstava je za mladino, zvečer se igra prvič Jul. Horstova burka "Nebesna zemlja". — Za mladino se pripravljata igri "Slepa ljubezen" in "Milijonarček".

Matice Slovenske odborova seja se vrši danes, dne 17. novembra t. l. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Potrditev zapisnika zadnje seje. 3. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo; a) o letošnjih dohodkih, b) o stroških za popravilo hiše. 4. Poročilo iz knjižnega odseka. 5. Matica ob svoji petdesetletnici. 6. Tajnikovo poročilo. 7. Slučajnosti.

Ustanova za meščanske vdove. Razpisana je Henrik Ničmanova ustanova letnih 100 K 80 vin. za ubogo pošteno meščansko vdovo mestne župnije Sv. Jakoba v Ljubljani, in sicer v prvi vrsti za meščansko vdovo iz sorodstva ustanovnika. Prosilke za to ustanovo naj vložijo opremljene kolekovane prošnje pri c. kr. deželni vladi do 1. decembra t. l.

Poškodbi podlegel. Dne 24. okt. so našli v Trbovljah rudarja Josipa Dolarja nezvestnega. Na glavi je imel težko poškodbo. Odpeljali so ga v deželno bolnico v Ljubljani, kjer je predčerašnjem podlegel poškodbi. Kako je dobil Dolar težko poškodbo, še sedaj ni znano.

Krepka zausnica. V sredo ponoči sta se v Vižmarjih iz neznanih vzrokov sprla neki mizarjski pomočnik in neki hlapec. Tekom prepira je hlapec priložil svojemu nasprotniku krepko zausnico, da je padel na tla in obležal nekaj časa nezavesten. Ko se je zopet zavedel, je tožil o hudem glavobolu, tako da so ga morali gostje odpeljati domov.

Pod voz je padel. Te dni se je več voznikov na nekem s hodi obloženem vozu peljalo iz gozdov okolu Javornika proti domu. Pri Petelinjah je voz vsled strme ceste pričel vedno hitreje drdrati navzdol. Radi tega je skočil delavec Anton Smrdelj raz voz, da bi ga zavrl. Pri skoku pa je tako nesrečno padel, da mu je voz popolnoma zmečkal desno stegno. Smrdelja so takoj odpeljali v bolnico v Postojno, kjer je že čez tri dni umrl.

Čez noč je zgnil. Matej Omerza je šel pred kratkim odprl v Spodnji Šiški svojo pekarijo. Mož je zašel kmalu v precejšnje dolge, katerih bi se rad rešil. V torek ponoči je odpeljal vse svoje pohištvo in zgnil brez sledu. Zjutraj so našli trgovino popolnoma prazno. Svojim upnikom je zapustil Omerza le nekaj drv.

Neprijeten sprejem. Ko je predčerašnjem popoldne neka služkinja šla k neki pekariji po svoje čevlje, jo je slednja nenadoma napadla, ji skočila v lase in toliko časa pretepala, da je zadobila služkinja več poškodb. — Nič boljše ni šlo nekemu hlapcu, ki je prišel v neki hlev na Radekega cesti k svojemu tovarišu na obisk. Dobil je za jermenom po glavi in po hrbtu več krepkih udarcev, tako da je bil lahko poškodovan.

Aretirani vlomilec. V sredo ponoči se je splazil neznan mož v odprto stanovanje delavca Ivana Puca na Selu pri Ljubljani in mu ukradel žepno uro. Toda vlomilec ni imel sreče, Puc se je zbudil ravno v trenutku, ko je tat ho el zapustiti stanovanje. Skočil je takoj iz postelje in ga hotel zgrabiti. Toda tat ga je močno sunil v prsa in nato zbežal. Puc je zadelo takoj naznanil orožnikom,

ki so nasilnega tatu ujeli v neki gostilni v Štepanji vasi. Aretiranec je delavec Peter Smaglo iz Galicije, ki je bil pred kratkim odpuščen od dela v Gruberjevem prekopu. Uro je Smaglo prodal gostilničarki in dobitke je že napol zapil. Orožniki so ga aretirali in izročili deželnemu sodišču.

Begunec. V pondeljek je Leopold Škerjanec, korporal pri 17. pešpolku pobegnil iz vojašnice. Kakor se zatrjuje, je najbrže izvršil samomor. Škerjanec je doma iz Radomlja pri Kamniku.

Policijski pogon. Včeraj ponoči je napravila policija po raznih mestnih skrivališčih pogon, pri katerem je ujela 8 delomrznih moških in 2 ženski.

Nepošteni najditelj. Dne 11. t. m. je zgubil vajenec Stanislav Kveder pri tverdi Stupica 260 K denarja, katerega je našel 19 letni hlapec Albin Glavan. Glavan je izjavil, da je dobil denar od svoje ljubice in nato z nekim prijateljem popival, da je bilo veselje. Svoji sestri je podaril 10 K, nekemu tovarišu pa posodil 20 K. Ko ga je policija aretirala je imel pri sebi samo še 96 vin. Policija ga je izročila deželnemu sodišču.

Društvo Inženirjev v Ljubljani. V soboto, dne 18. novembra 1911 ob 8. uri zvečer se vrši pri "Zlati kaplji" na Sv. Petra cesti izredni občni zbor z že prijavljenim dnevnim redom.

Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah (Gorenjsko) vabi uljudno k gled. iški predstavi, ki bo v nedeljo, dne 19. novembra 1911 v Gasilnem domu. Spored: 1. Petje. 2. Minar in njegova hči. Založba v petih dejanjih. Začetek ob pol 6. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin., stojišča 40 vin.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna postrežba.

Ideal. Danes specijalni večer z izbranim 'sporedom, med temi varietetna slika in barvah "Dvojni trapč" in veleokomična slika "Ljubezen in gazolin". — Jutri "La princesse Cartouche, kraljica tatov"; velezanimiva detektivska zgodba v 4 delih. — V torek krasno kolorirana drama "Zvonar iz Notre Dame". Dolgost filma 1200 m. — Pripravlja se nova detektivska privlačnost te sezone "Dr. Gar el Hama, orientalec".

Iz Tripolitanske puščave.

(Izvirno poročilo.)

Drago "Jutro"!

Dolgo se nisem oglašil, četudi je bil moj prvi dopis priobčen nespremenjen, kar se mi pri "Edinosti" še nikdar ni zgodilo, ker tam so čudni ljudje, ki mislijo, da so samo njihove glave osoljene in črtajo ter spreminjajo vsak članek, vsak dopis, vsako notico — sploh vse, kar ni prišlo izpod peresa samega glavnega urednika "Edinosti". Zato je tudi "Edinost" tako monotona, pusta in dolgočasna kot — tripolitanska puščava, na katero se še sedaj nisem navadil in se najbrže nikdar ne bom, četudi imamo tudi tukaj od časa do časa kako spremembo.

Te dni smo imeli v turškem taboru pri El-Hudi-Mudi veliko slavnost. Z aeroplani, ki nam jih je poslala turška vlada, so prišli tudi časopisi iz Carigrada in v "Ikdamu" je čital neki turški višji oficir, ki je hodil par let v šolo in zna dosti gladko

MALI LISTEK

Biblija, znanost in cerkve.

Spisal Jaroslav Pallardi.

(Iz 24. zvezka knjižnice čiške "Svobodno Mislj").

(Dalej.)

"Vede", staroindsko sveto pismo, poročajo, da je rodila deviška boginja Maja sina Agni (ogenj), ki mu je bil resnični nebeski oče Savitsi, navidezni zemeljski pa tesar Tvasti. — Na podlagi te starodavne bajke je nastala 500 let pred Kr. legenda Buddhistov, ki pripoveduje, da je brezmadežna devica Maja spočela Buddho, odraslenika sveta, ki je bil v njem vtelesen bog sam. — Buddhovo rojstvo je označevala zvezda na nebu, kralji so se mu prišli klanjat, Buddha je bil darovan v svetišču in učenjaki so se čudili modrosti tega otroka. — Predno je Buddha začel učiti, je šel v puščavo, postil se je tam štiri tedne, zavrnil izkušnjavca, ki mu je ponujal gospodstvo nad svetom. Potem je ozdravil bolnike, vračal slepim vid, hodil po vodi kakor po suhem, imel je učence,

od katerih je bil jeden izdajalec, in se je prikazoval po smrti svojim učencem.

Če primerjamo to s tem, kar je v evangelijih o življenju Jezusovem in če pomislimo, da je bila ona legenda o Buddhi znana že 500 let pr. Kr., spoznamo, da je pripovedovanje o Jezusu iz Nazareta posneto po starodavni legendi o Buddhi, v kateri so le imena oseb izpremenjena.

Staroindsko ime sina božjega "agni", pomenja ne samo "ogenj", ampak tudi "jagnje", kar je zanimivo zato, ker kristjani Jezusa, z sinom božjega, imenujejo tudi jagnje in ga vpodabljajo kot jagnje, ki nese križ, t. j. dva prekrizana kosa lesa, ki sta bila v starem veku, davno pr. Kr., čaščena kot znamenje ognja, kajti v najstarejših časih so ogenj delali na ta način, da so drgnili dva kosa lesa, drugega ob drugega. Znamenje križa nahajamo davno pr. Kr. na raznih predzgodovinskih predmetih.

Za dokaz Kristovega božanstva se navajajo tudi čudeži, ki o njih evangeliji pripovedujejo. Opozorjamo tu še enkrat, da evangeliji niso zanesljivi zgodovinski viri in da niso bili pisani niti ko je bil Jezus živ niti kmalu po njegovi smrti, temveč mnogo, mnogo pozneje, dalje, da tudi teh evangelijev ne poznamo v prvotnem besedilu,

ampak pokvarjene s številnimi izpremembami in pridatki. Evangeliji so bili spisani po pripovedovanju preprostih ljudi, ki niti sami niso doživeli tega, kar so pripovedovali, ampak so pripovedovali to, kar so slišali od drugih.

Zgodovina nas uči, da so bili v Jezusovi dobi ljudje vseh stanov, ne samo preprosti, ampak tudi izobraženi, silno lahkoverni in pristopni veri v čudeže in druge nadnaravne stvari, da so verovali prorokom, ki so bili v onih dobah prav vsakdanji pojavi in so bili zelo spoštovani. — Taki paganski proroki, kakor na pr. znani Apollonius iz Tyane in znani Aleksander iz Abonoteicha so prorokovali prihodnje stvari, izganjali hudobne duhove, zdravili bolnike in delali čudeže. Sam Markus Aurelius, filozof na prestolu in slavni državnik in vojskovodja, se je ravnal v vojni proti Markomanom po prorokih Aleksandra iz Abonoteicha, v katerem je starorimski svobodomislec Lucian odkril grdega sleparja in goljufa.

Naravno je, da so v takem ozračju prav lahko nastajale in se potem dalje pripovedovale čudežne povesti o dejanjih tako znamenitega in med vsemi vrstniki odličnega moža, kakor je bil Jezus iz Nazareta.

Največji del Jezusovih čudežev

odpade na ozdravljanje bolnih, med katere spadajo tudi "obsedeni", t. j. živčno bolni ljudje. Ozdravljanje takih bolnih je posledica mogočnega dojma, ki se je bolnikov polastil v bližini tako plemenitega moža, ki je šel o njem glas, da ima nadnaravno moč. Tako je mogoče na popolnoma naraven način razlagati taka ozdravljenja. Taki slučajni zdravljenja so zdravnikom sedanje dobe dobro znani, nastanejo na popolnoma naraven način, za čudeže pa jih smatrajo samo neizobraženi ljudje, ki pač za čudež smatrajo vse, česar si ne zna razlagati. Tudi srednjeveški francoski kralji so "izganjali hudobne duhove" s tem, da so se dotaknili bolnikovega lica in izpregovorili par latinskih besed.

Ostali čudeži pa, kakor ozdravljanje slepca, gluhonemega, obuditev mrtvih, pomirjenje viharja, hoja po vodi, nasičenje 5000 ljudi itd. so pa pripovedke, ki nimajo nobene podlage ali pa kako malenkostno podlago, ki je pa ni mogoče ugotoviti. Saj na ta način še dandanašnji nastajajo neresnične vesti.

Zelo zanimivo je, da Jezus v svoji domovini, v Nazaretu, kjer je ljudem manjkalo zaupanja vanj, ni delal čudežev (Marko 6, 5) in da niti njegovi bratje niso vanj verovali (Jan. 7, 5) in

da Farizejem in in Saducejem, ki so bili njegovi vrstniki in so imeli o njem zanesljivo poročila, Jezusovi čudeži niso zadostovali ampak so zahtevali "znamenja z nebes", ki ga pa seveda ni bilo (Mat 8, 11—13, Mat 12, 38 in 39, 16, 1—4, Luk. 11, 16 in 29)

Evangeliji pripovedujejo tudi o čudežnih dogodkih, ki so se vršili pri Jezusovi smrti. Matevž, Marko in Luka pravijo, da je nastala tema in da se je zagrinjalo v templju prerogalo od vrha do tal, Matevž dodaja tudi, da se je zemlja tresla, da so skale pokale, da so mrtvi svetniki vstajali iz grobov in so šli v mesto. V ostalih evangelijih o teh stvareh ni ničesar. Kako so se mrtvi, ki so vstali iz grobov, imenovali, ali so bili nagi ali oblečeni, kaj so delali, ali so potem ostali pri življenju ali so šli nazaj v grobove — o tem niti pisatelj Matevževnega evangelija ne pove ničesar.

Te povesti nimajo večje vrednosti nego stare povesti o solnčnem mrku in potresu pri Caesarjevi, Neronovi, Vespasianovi smrti in pri smrti drugih velikih moč paganskega starega veka, ki so se včasih razširjale, ki jih pa danes nikdo ne verjame.

čitati o interpelaciji dr. Rybáře v avstrijskem državnem zboru radi italijanskih grozodejstev v Tripolititaniji.

Ta interpelacija je tako navdušila Turke in Arabce, da so se začeli nekateri samega veselja valjati in prekopicavati po vročem pesku, končno so pa Arabci na čast dr. Rybáře, ki so ga najprej proglasili za častnega občana vseh občin v Tripolititaniji in Cirenajki, zaklali tucat italijanskih ujetnikov, njihove glave pa pošljejo po novih aeroplanih — uredništvu „Edinosti“ v dar, kot dokaz svoje velike hvaležnosti, ker se tako živo zavzema zanje.

Velik praznik je bil v puščavi, ki so ga praznovali Turki in Arabci ob prepevanju krasnih svojih narodnih pesmi v najboljšem razpoloženju po zno v noč, tako, da so pozabili celo na večerno molitev, česar jim pa Alah gotovo ne zameri, ker on je dober in privošči hrabrim vojakom, zvestim braniteljem islama, tudi malo veselja.

Rekel sem že, da se tukaj grozno dolgočasim in vsak dan prosim turškega poveljnika, da bi me pustil vsaj za en dan v lepo mesto Tripolis, ki so ga Turki — kakor smo čitali v „Ikdamu“, že zdavnaj izrgali iz italijanskih rok, ali „stari paša s sivo brado, ki Turkom dela vsem parado“ noče o tem ničesar niti slišati, češ, da v mestu ni varno. Čudno, tukaj v puščavi je varno, v mestu pa ne!

Sinoči, ko se mi je zdelo že predolgočasno, sem obiskal nekega mlajšega oficirja v njegovem šatoru, da bi ga vprašal, zakaj me poveljnik ne pusti v mesto. Oficir je ležal v pesku pred šatorom na hrbtu in gledal na italijanski letalski stroj, ki je ravno frčal po zraku.

„Bujrum, efend'ni!“ ga prijazno pozdravim, se vlečem zraven njega in začnem pogovor.

„Čudno se mi zdi,“ začnem, „da me poveljnik ne pusti malo v mesto, ko je tukaj tako dolgočasno.“

„Ah, kaj bo dolgočasno! Vsi drugi se razmeroma dobro počutimo v tem pesku, samo vi vedno vzdihujete

po mestu, ste pač pravi mehkužni Evropejec.“

„Nič mehkužen, prijatelj, ampak mesto bi si rad ogledal, ki ga pri prihodu nisem niti videl dobro, ko ste tako hitro bežali v puščavo.“

„Kaj? Bežali? Kdo je bežal?“ začne turški oficir vpiti in razsajati, pri tem je pa tako grdo gledal, da sem se kar tresel in zato sem ga hitro potolažil.

„Pardon, napačno sem se izrazil, hotel sem reči, da ste hitro odšli — na letovišče iz vročega mesta.“

„Tako še,“ odgovori oficir in se nekam zamisli, potem pa zopet povzame:

„Ali v mesto vseeno ne morete iti, ker tam je res nevarno.“

„Kako nevarno, efend'ru, ko vendar ni več tam Italijanov, ki ste jih. kakor sem čital v „Ikdamu“ že zdavnaj pregnali iz vseh mest.“

„Italijanov ni več v mestu, to je res, ker tako je poročal v Carigradu naš poveljnik, ki mu moramo verjeti, ali italijanskih pušk in topov v mestu je še vedno dosti in v tem tiči nevarnost za vas in za vsakega; zato niti naš poveljnik ne gre nič v mesto, četudi se je izrazil, da bi prav rad popil vsaj eno kavo lepo v kavarni in čital tam časopise.“

„Če je tako, potem pa niti jaz ne grem v mesto, dokler bodo tam italijanske puške in topovi in bom še dalje pisal svoja poročila iz tripolitanske — puščave.“

Tako je, drago „Jutro“. Dolgočasno mi je, ali sedaj imamo tukaj zrakoplove, ki so nam jih poslali iz Carigrada in kmalu se odpeljem na enem v Ljubljano — ko že ne morem v Tripolis — da se vsaj za nekaj ur navžijem mestnega zraka in stopim malo na lepi mestni trotoar, ki je proti temu pesku dravi parket. Samo spretnih aviatikov še nimamo, ali upam, da s časom ujamemo kakega laškega aviatika, ki bo potem dirigiral turške zrakoplove ...

Bum-bum.

pa zahteva, da naj italijansko brodovje začne brez odloga z operacijami ob turških obrežjih.

Atene, 16. nov. Prebivalstvo otoka Mitilene je v velikih skrbih, da bo italijansko brodovje v kratkem izkrcalo na otoku vojaštvo. Enaka poročila prihajajo tudi z drugih otokov v Egejskem morju.

Iz teh poročil je razvidno, da se italijansko brodovje res že nahaja v arhipelskih vodah in da je samo vprašanje časa kdaj začne z operacijami, ako se — kakor smo že naglasili — prej ne sklene premirje.

Na afriškem bojišču

se pa menda v zadnjem času ni zgodilo nič posebnega, ker so izostala skoraj vsa poročila, ako izvememo vesti o malih praskah in o dežju, ki pada neprestano in ovira vsako večjo vojno akcijo.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica. — Parlamentarna situacija.

Dunaj, 16. novembra. Danes se je nadaljevala draginjska debata. Prvi je govoril poslanec Biankini, ki je kritiziral postopanje avstrijske vlade napram dalmatinskim zahtevam. Nato se je oglasil k besedi poslanec dr. Krek. Tekom njegovega govora je prišlo v zbornici do precej burnih prizorov. Krek je namreč zastopal veleagrarno stališče, kar je poslanca dr. Heilingerja tako vjezilo, da ga je ozmerjal z agrarnim oderuhom. Poslanca Verstovšek in Brencić sta se hotela radi tega navalliti nanj, kar so pa drugi poslanci preprečili. Za Krekom je govoril poljski minister Zaleski, kot začasni voditelj poljedelskega resorsta. Njegovim izvajanjem so agrarci viharno ploskali. Koncem seje je predsednik odgovarjal na razna vprašanja. Nato je poslanec Matko Mandić interpeliral predsednika, kako stališče zavzema napram napadom na osebe, ki niso v zbornici. Krščanski socijalec Jerzabek je namreč v zbornici napadal češkega zdravnika Jetla. Predsednik je odgovoril da take napade odločno obsoja. Ko je zbornica razpravljala še o nekaterih manj važnih vprašanjih je bila seja zaključena, ker so bili na četrto uro popoldne sklicani razni odseki.

Dunaj, 16. novembra. Politična situacija je silno kritična. Ko se je ministrski predsednik grof Stürgkh dopoldne vrnil od cesarja, ki ga je sprejel v posebni avdienci, se je naglašalo, da je dobil od cesarja pooblastila glede odgovoditve oziroma razpusta zbornice. V parlamentarnih krogih se domneva, da namerava Stürgkh, če ne dobi potrebne večine, zbornico razpustiti in etabrirati vladu s § 14, potem katerega ne bo rešil samo tekočih zadev, ampak tudi popolnoma nove predloge in brambno reformo. Popoldne je sprejel Stürgkh več parlamentarcev, ki so ga interpelirali o teh vesteh. Toda Stürgkh ni hotel dati nobenega pozitivnega odgovora. Vlada namerava prisiliti zbornico k delu na ta način, da se toliko časa ne bodo vršile volitve v delegacijo, dokler zbornica ne reši vseh predlog, ki so na dnevnem redu.

Dunaj, 16. novembra. Imenovanje prof. Brafu poljedelskim ministrom je zagotovljeno, vendar se izvrši šele prihodnji teden, ko bo končana draginjska debata.

Dunaj, 16. novembra. V finančnem ministrstvu je vzbuhnila huda kriza. Grof Stürgkh namreč ni pripravljen rešiti uradniške predloge v Gautschevem smislu, po čegar navodilih je finančni minister dr. Mayer tudi sestavil uradniško predlogo. Zato namerava finančni minister podati demisijsko. Kot njegov začasni naslednik se imenuje poljski minister Zaleski, ki bo vodstvo v najkrajšem času odstopil kakemu poljskemu uradniku, tako da bodo imeli tudi Poljaki en resort v v rokah.

Dunaj, 16. novembra. V budžetnem odseku se je pričela danes proračunska debata. Italijanski poslanec dr. Conci je stavil predlog, naj pride najprej na vrsto italijanska fakultetna predloga. Toda ta predlog je bil odklonjen s 26 proti 20 glasovi. Radi tega nameravajo italijanski poslanci še tekom današnjega dne proti temu postopanju zavzeti svoje stališče in izvajati konsekvence.

Strašna rodbinska tragedija.

Dunaj, 16. novembra. Danes se je dogodila tukaj strašna rodbinska tragedija. V stanovanje sekcijskega šefa poljedelskega ministra barona Holzknichta je prišel bivši učitelj njegovih otrok dr. vitez Matković, katerega je 23letna Holzknichtova hčerka Marija odklonila. Dr. Matković je najprej ustrelil Marijo, nato 17letnega sina Jurija in 15letnega sina Roberta. Vsi trije so bili na mestu mrtvi. Matković je ustrelil nato še samega sebe in istotako na mestu obležal mrtev.

Italijansko-turška vojna.

Italijanska akcija v Egejskem morju.

Dunaj, 16. novembra. Poročila o italijanski akciji v Egejskem morju si silno nasprotujejo. V diplomatskih krogih kroži vest, da namerava Italija opustiti vsako akcijo v Egejskem morju. Od druge strani pa se poroča, da Italija noče o svoji nameravani akciji podati nikakih podatkov. Vest, ki se je razširila danes, da stoji italijansko brodovje pred Dardanelami, se ne potrjuje.

Razne vesti.

* Gospa Toselli in duhovi. Prijateljica znane gospe Toselli, gospa Chester Foulkes, opisuje v pariškem časopisu „Matin“ podrobnosti iz rodbinskega življenja gospe Toselli v Fiesoli. Gospa Chester poroča, da se prikazuje gospej Toselli duhovi. Ona je namreč silno babjevčna in prepričana spiritistinja. V njeni vili so se vršile seje, na katerih so klicali razne duhove, ki so naznanili svoj prihod s trkanjem po mizi. Nekega večera reče duh: „Jaz sem Marija Antoinette, francoska kraljica.“ Nato je nadaljeval: „Uboga Luiza Toselli, kako te pomilujem, ker te vidim vsak dan nesrečno. Tudi jaz sem bila nesrečna. Ti si spoznala šele bolečine sramote in poniževanja. Trpljenje je usoda Habsburžanov.“ Besede duha so sproga gospe Toselli silno razburile. Prišel je kričati: „Proč! proč! ostudni avstrijski duh! Kako se predrzneš priti v mojo hišo in pripovedovati svoje oslarije!“ Kdo se je neki to zlagal: Ali gospa Toselli ali gospa Foulkes.

* Škof ustreljen. Škof in misijonar Douglas, ki se je izkrcal s tremi damami pri Kaniolu, je bil od portugalskih uradnikov, s katerimi se je spril, ustreljen. Dame so se vrnile v Likomo. Policija je odredila obširno preiskavo.

* Avtomobilske nezgode vojvodinje parmske. V torek zvečer je zadel avtomobil vojvodinje parmske pri Gutramsdorfu v tovrni vlak. Vojvodinja parmska, njena hčerka Franciška in dve dvorni dami sta bili težko ranjeni. Ponesrečenke so odpeljali na Dunaj v palačo nadvojvodinje Marije Terezije. Avtomobil se je popolnoma razbil.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik

Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Vsaka mati ve

v koliki meri pospešuje dojenje napredovanje nje otročka. Čut utrujenosti, ki se v tem napornem času pojavlja tako rad, se z rabo Scottove emulzije lahko odvrne.

Scottova emulzija

obsega vrsto krvotvornih krepljivih sestavin, ki jako udobno vplivajo na materino mleko ter oživljajo in osvežujejo. Scottova emulzija je lahko prebavna in lahko uživa.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“, vpeljana že nad 35 let, jamči za dobroto in uspeh.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 30 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Vajeneza za krojaško obrt sprejme tvrdka A. Kunc, Ljubljana. 678/10-6

Iščem stanovanje s večjim sobami na deželi v kakem gradu. Pozneje tudi ni izključen nakup. Ponudbe z navedbo cene pod „Grad“ poštno ležeče tu.

Več gospodov se išče na dobro hrano. Kje, pove „Prva anončna pisarna.“ 673 10-2

Meblovana mesečna soba se takoj odda. Kje, pove „Prva anončna pisarna.“ 706 2-1

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

Fotografske aparate

in veliko zalogo vseh v to stroko spadajočih potrebščin priporoča

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.

Proda se zaradi družinskih razmer dobro idoča

trgovina

v prometnem kraju. P 613

Natančneje v „Prvi anončni pisarni“, Franciškanska ulica 8.

Išče se

kontoristinja

s prakso za večje tovarniško podjetje.

Ponudbe pod „Kontoristinja“ na „Prvo anončno pisarno“. P 617

Za večje tovarniško podjetje se išče vesten in zanesljiv

poslovodja.

Ponudbe pod „Poslovodja“ na „Prvo anončno pisarno“, Franciškanska ulica 8. P 616

Lepo meblavana

zračna in velika

mesečna soba

s posebnim vhodom, v I. nadstropju, v neposredni bližini II. drž. gimnazije se odda takoj ali s 1. decembrom. Naslov pove upravništvo „Jutra“.

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valčnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih

jestvin, finih namiznih in desertnih vin, likerjev, konjaka in šampanjca.

Eksport kranjskih klebas.

Slav. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

Številka telefona 291.

Kupujte e najpoponejše

pisane stroje:

UNDERWOOD

ali

SMITH & BROS

Ceniki in razkazovanje brezplačno.

THE REX CO.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Italijansko-turška vojna.

Kdor je pričakoval iz tripolitanskega bojišča senzacijo, se je varal. Že davno ni od tam nobene take vesti, ki bi se ji moglo reči „senzacija“. Poročil seveda ne manjka, niti od turške, niti od italijanske strani, pa ta niso zanimljiva. — Naša današnja slika kaže par prizorov iz italijanskega in turškega vojaškega življenja v Tripolisu.

Glasov o miru

že dolgo nismo slišali, sedaj so se pa zopet pojavili in sicer v zelo resni obliki. Iz Pariza se že poroča, da upajo v diplomatskih krogih, da se kmalu doseže premirje, kateremu bi takoj sledila pogajanja, tako, da bi se sklenil mir pred nastopom najhujše zime.

Nam se to ne more zdeti verjetno, ker Italija in Turčija z vso odločnostjo ponavljata, da od svojega stališča ne odstopite, ali uvaževati moramo te glasove, ker se z druge strani poroča, da nameravate Rusija in Anglija pričeti akcijo za posredovanje vseh velikih sil.

Mir, ki bi se imel skleniti, bi bil tak, da bi Italija bistveno bila zadovoljena, Turčija bi pa tudi dobila dosti — toliko, kolikor v danih razmerah sploh more dobiti. Tripolititanijo in Cirenajko bi vsekakor morali odstopiti Italiji, ker to je gotovo, da Italija ne sklene drugače miru — izvzemši, seveda, ako bi bila v vojni poražena, česar pa menda niti največji turški optimisti ne pričakujejo. Morda bi bila Italija celo pripravljena priznati sultanu suverenske pravice nad Tripolititanijo in Cirenajko, kar sicer ne pomeni čisto nič, ker Turčija od teh papirnatih pravic ne bi imela čisto nič več kot avstrijski cesar od naslova „kralj jeruzalemski“, pa še ta koncepcija od strani Italije ni verjetna. Pač pa bi bila Italija gotovo pripravljena dati Turčiji razne druge koncesije, ki so važnejše in več vredne kot sultanove suverenske pravice nad Tripolititanijo in Cirenajko — samo na papirju.

V prvi vrsti bi prišle tukaj v poštev t. zv. kapitulacije in italijanske pošte na Turškem, kar vse Turčijo zelo ponižuje. Sporov med Italijani in Turškim ne razsojajo turška sodišča, temveč italijanski konzulati! Italijanski državljani ne plačujejo na Turškem davkov in Italija ima pravico — ki se je v zadostni meri tudi poslužuje — ustanavljati na Turškem svoje lastne pošte. Italija bi bila gotovo pripravljena — ako ji Turčija mirno odstopi

Tripolititanijo in Cirenajko — odreči se vseh teh predprav, kar bi za Turčijo dosti pomenilo.

Kadar se sklene mir — in želeti bi bilo, da se to doseže čem prej — se zgodi to v glavnem na tej podlagi, druge možnosti ne vidimo, ker o tem ni nobenega dvoma, da Turčija izgubi Tripolititanijo in Cirenajko.

V Egejskem morju

ni začelo italijansko vojno brodovje še vedno nobene akcije in poroča se celo, da niti sigurno še ni, ako se italijansko brodovje sploh nahaja v Egejskem morju. Takim poročilom, seveda, ne moremo verjeti, ker italijansko vojno brodovje se že nahaja v arhipelskih vodah, ali z nobeno akcijo še ni prišlo in morda niti ne prične, ako se posreči pravočasno skleniti premirje. Poročila, došla včeraj popoldan o italijanskem vojnem brodovju, so naslednja:

Carigrad, 16. nov. Veliki vezir je izjavil, da uradno ni nič znanega, da bi bilo priplulo italijansko vojno brodovje v Egejsko morje. V diplomatskih krogih pa se vzdržuje vest, da se mora italijansko vojno brodovje vsak hip pokazati pred Dardanelami.

London, 16. nov. „Evening Central“ poroča, da so tri italijanske oklopnice vojvode abruškega priplule v Egejsko morje.

Rim, 16. nov. Italijanske oblasti varujejo strogo tajnost o italijanskih namerah v Egejskem morju. Javnost

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Dobro idoča, več let obstoječa trgovina se odda v najem

takoj ali z majem, eventuelno se proda tudi hiša iz proste roke. — Poizve se pri lastniku: Kaplitzka ulica št. 7, I. nadstr. P 618

Brzjavni naslov: BAJEC, Ljubljana.

ANT. BAJEC

cvetlični salon
Ljubljana, Pod Trančo št. 2.

Velika zaloga suhih vencev

Izdelovanje šopkov in vencev,
trakov z napisi itd.

Zunanja naročila izvršuje točno.

Vrtnarija je na Tržaški cesti.

== Roman == „Ljubimca beneška“

bo kmalu končan in potem pričnemo
tako priobčevati nov, ravnotako za-
nimiv roman, na kar že sedaj opo-
zarjamo vse cenjene čitatelje „Jutra“.

Najprimernejša igra za manjše odre
je enodejanka

Malomestne tradicije

Češko spisa V. Štech, prev. V. M. Zalar.
(Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“
v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založ-
niku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Preostale izvode romana

„ŽENA“

ki je vzbujal toliko zanimanja, ko
je izhajal v „Jutru“, prodaja uprav-
ništvo „Jutra“ mesto po prvotni
ceni (1 K)

po 60 vin. izvod.

Zunanji naročniki naj pošljejo znesek
v naprej in pridenejo 10 v za znamko.
Na naročila brez denarja se ne ozira.

Moderne kožuhovine

kakor: ovratnice, mufi, klobuki, čepice za
dame, gospode in otroke, otročje garni-
ture, vse v največji izbi po zelo ugodnih
cenah v modni trgovini

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Novo otvorjen, od c. kr. dež. vlade koncesijoniran

Prvi zavod za posredovanje služb

kakor: hotelske, restavracijske, kavarniške in gostilniške
posle, t. j. natakarje in natakarice, markerje, hotelske slugе,
vratarje, vrtnarje, kočijaže, sobarice, kuharice in sploh služ-
kinje. — Tudi prevzame oskrbo pomožnega osebja za ve-
selice itd. Istotam naj se zgledajo tudi oni, ki iščejo takih
služb. Pisma naročila s priloženo znamko se takoj izvrše.

Se priporoča z odličnim spoštovanjem P 612

M. PIKEL, Ljubljana, Slomškova ul. 4, I. nad.

Priložnost za dober nakup!

Dobil sem pod polovično ceno veliko partijo
dolgih krasnih raglanov za dame, katere tudi
pod isto ceno oddam.

Komad od **K 40** stane samo **K 20.**

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

Ogromna zaloga izgotovljenih oblek, raglanov,
površnikov ter zimskih sukenj za gosp. in dečke.

Laška in dunajska

KUHINJA

nasproti glavne pošte

Od danes naprej polenovke. Okusne
morske ribe se oddajo tudi ven po
nizki ceni. Dobra kuhinja pod dobro
znanim kuharjem Sonatto. Postrežba
točna in solidna. Za obilen obisk se
priporoča Marija Petrigoj.

TEODOR KORN

poprej HENRIK KORN

pokrivalec streh in klepar,
vpeljalec strelovodov ter in-
stalater vodovodov ::

LJUBLJANA

Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se p. n. občinstva
za izvrševanje vsakršnih kle-
parskih del ter pokrivanje streh
v angleškem, francoskem in in-
zemskem škrljem, s

asbest-cementnim škrljem
(Eternit) patent Hatachek,
s izbočeno in ploščnato opako,
lesno-cementno in strojno
opako.

Vsa stavbinska in galanterijska,
kleparska dela v priznani so-
lidi izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in
poštne prosto.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Vsa čist dobiček se razdeljuje zavaro-
vancem; dosedaj se ga je izplačalo
K 2.495.719—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopje in premoženje pred
požarnimi škodami po najnižjih cenah
Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal
in okenskih plošč

Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje

Uživa najboljši sloves, kadar posloje

Dovoljuje le čistega dobička izdatke
podpora v narodni in občnokerstni
nameni

Učiteljska tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade — Tiskarna sprejema vsa v tiskarske in litografske stroje spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.

Musikalije.

Telefonska št. 118.

Najmodernejšee črke

Litografija

— Poštne karnetnice št. 78.907 —

Del. glavica:
K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.

Rez. fond nad
K 800.000.